

بازار ایرتسی - ۱ تشرین ثانی ۱۹۲۶

Te 927

جلد : ۷

دردیجی سنه - نومرو ۷۳

اداره خانه :

باب عالی جاده سنده اقدام

پوردی یاننده کی بناده

خصوصی دائره

صاحب و مدیری

محمد مسیح

HALIT BAYRI
KITAPLARI

No.

مجله علمی

آبونه شرائطی سنه لکی ۲۰۰
آلای آیلنی ۱۰۰؛ فوق العاده
نسخه لراچون ۵۰۰ و ۳۰۰
غروشدر .

مجموعه منزهیا ۴ طبیبی تنسیب
ایدله یین اثرلر اعاده ایدلمز .

هر آیک برنجی داوه بشیمی کونلری میقار، علمی، ادبی، اقتصادی، فنی رسمی مجموعه

مجموعه منزه بو نسخه سیله حیاتنک دردیحی ییلنه آدیم آتیور . بو کونه قادار صمیمیتله بزه یاردیم ایدلر و عزیز قارلر منزه
اک قلبی تشکرلر منزه تقدیم ایده رز .

قیزلر آغاسی سلیمان آغا

دوشون یوقدی . وزیر اعظم اولاق ایچین قیزلر آغاسنک یالکز بنده سی اوتاق کافی ایدی . قالا یی قوز کندیسی امور و حادثات کورمش کوسترمک ایچین ، کندیسی قبودان دریا ایکن ، آق ده کزده بر اوجی سرای برونندن ایوبه قدار واران بر بالی ظهور ایله ییکی مفتخرانه سویله یه جک درجه ده محیطک ذکا و فراسته بیکنه ایدی . بونکله برابر ، قیزلر آغاسی سلیمان آغانک نفوذی اونی صدارت موقت قدار اسعاده ایله مشدی . سلیمان آغا سرایه تمایله حاکم دی . اونک موافقی اولادن صدر اعظم لریک بیه پادشاه حضورینه چیقما لری امکان خارچنده ایدی . صدارت موقنده اوزون مدت پایدار اولان بیلیمک ایچون سلیمان آغانک توجهی جلب ایتک کافی دی . چورلولو علی پاشا بوقظه یه دقت ایتدیکی ایچین سقوط ایله مشدی .

فقط اوجونجی احمدک نظر نده ، اوفاق بر توریر ، سلطنته قارشى اوفاق بر اهانت لکسی ، اک ذی قدوت رجالی بیه سقوط ایتدیرمه یه کافی ایدی . نته کیم قیزلر آغاسی سلیمان آغا حقنده ده بویه اولدی . وزیر اعظم سلحدار علی پاشا بوندن نفوذ و انتداری اُلنه اَلق ایسته دی . ۱۱۲۵ سنه سنده سلیمان آغانی عزل ایتدیردی . سلیمان آغانک کیده . جکی پر ، سائر اسلافی کی ، (مصر) دی . فقط اوجونجی احمد ، بونکله ده اکثفا ایتدی . سوبکی قیزلر آغاسنک بتون ثروتی ده غصبه قالتیشدی . اوصیراده روسیا ایله مناسبات هنوز تأسس ایده ، مشدی . استانبولده سفر حاضر قلری کورولور دی . سلیمان آغاندن کابیتی برابره آلنمادجه ، (مصر) کیمه سنه موافقت ایله دی . کندیسه یازیلان بر حکمده : « بر قاج سنه دنبرو اموال و فیره ادخار » ایله دیکی مجزوم اولدوغی جهته امدادی سفریه ایچین « مطلوب اولان بیک کیسه رومی

عثمان اوغوللری عشرت و سفاهته خلق استبداد آتنده یاشاد قلری دورلده ، کندی قریترى اولانلرده رحم ایتزلردی . نظر لر نه خاق ، « رعایا زمره سندن » ایدی . فقط سلطنتلری ادا مه یه پالایشانلرده ، ایجابده ظلمدن و اعتسافدن کیری دورمازلردی . عندرنده لک معزز ایکی شی و اردی : شخصلری محافظه ، سلطنتلری ادا مه . . .

بو ایکی غایه نک تأمین ایچین سرایلریک حریم یی بیه امنیت ایتدیکلری شخصلری یا بوغدورلر ، ویا سفیل و پریشان ، هر دولو مذله کرتار ایدرلردی .

عثمان اوغوللری ایچنده ، محیطک ایجابی اولارق ، لک زیاده زاهت کوسترن ، اوجونجی احمد دی . فقط اونکده اطرافنه قارشى انسانی حرکتی ، سرای اداره ایدن رجالت بر درجه یه قدار عرفان و مدنیت حسی ایله پرورده اولمالر نده . کندی باشنه قالسه ، اسلافی کی عین ظلملر و عین اعتسافلرله چنار اغاجلری انسان لاشه لر یله دولدوراجنه هیچ شبه یوقدی .

اوجونجی احمدک ایلک سلطنت دورلنده سرایک لک نفوذی بر شخصیتی و اردی : قیزلر آغاسی سلیمان آغا . حتی ، بالآخره صدارت مقامی احراز ایدن نوشهرلی داماد ابراهیم پاشاده سلیمان آغانک کاتبیکندن یتیمه ایدی . سرایده هان هراش سلیمان آغانک رانی و عالمه سیله کورولور دی .

سلیمان آغا وزیر اعظم لری بیه عزل و نصب ایتدیرمه یه مقتدر دی . قالا یی قوز احمد پاشای جهلی و دساسلانی ایله برابر وزارت مقامنه اسعاده ایدن ، او ایدی . حتی بوکا موقوف اولاق ایچین اوجونجی احمد :

— قالا یی پاشا قدر وزیر اولمز . دیه سی کفایت ایتشدی . فقط وزیر اعظمک دولت اداره سنده نه مهم بر عامل اولدوغی

کله نک بوتون مناسیله عنعنوی و مسلسل بر ادبیاتدر . بو ادبیاتک بر اکنجی خصوصیتی ده شودر : اک بویوک فکری و ادبی جریانلرک مثلاری دایما داهیلر اولماشدر .

فرانسز ادبیاتنده اوله داهیلر وارکه زما نلریک فکری وادی جریانلری نه هیچ مؤثر اولماش ، اودرجه ده که پروتیه و اولنرک بر قاج دانه سنی ادبیات تاریخک خارچنده براقق ایسته مشدر . بو قدار عنعنوی و مسلسل اولان و باشلیجه استقامت لری علی الاکثر داهیلر طرفندن تمیل ایدیلن بر ادبیاتی فلان ویا فلان داهینک دوغماش ویا حصول ویرمه ش اولی بلکه فقیر دوشورمه بیلر ، فقط اونک طبیی سیرینی دکیشدیرمه ن ، اک بوکسکلری ده استثنا ایتکمزین فرانسز متفکر و ادیبلریک قسم اعظمی ایچون بک دوغری اولدیفنی ظن ایتدیکمز بو ادعا ، باسقال ایچون وارد دکیلدر . باسقال اولماسیدی ، فرانسه اک مکمل بر ناثرتدن ، اک دیرین بر متفکر ندن ، حتی اک قوتی بر شاعر ندن محروم اولقله قالمزدی ، ادبیاتی ، فلسفه سی ، حتی تاریخی بیه بوسوتون باشقه بر استقامت آلیردی : اون سکزنجی عصرک ادبیاتی کی صولک درجه دینسزه عصیانکار ، و عنعنه ییقچی بر ادبیات بودیندار زاهد ، و عنعنه بر حمتکار داهیدن چیقمشدر . باسقالسز وولتر ، کیم بیلر ناصل بر وولتر اولور دی ؟

باسقاله حصر ایده جکمز بر قاج مقاله ایله بو مستثنا داهینک فرانسه ادبیاتی تاریخنده اشغال ایتدیکی بک مهم موقعی تعینه غیرت ایده جکز .

داوالفتون غرب ادبیاتی تارخی مدرسی

یرسف شریف

او و بن

اوبکا، بن اوبکا، بربرمنه اکېلکه،
بو حرمته صیمی دکلکه...

اونک کوزلرنده بوکونی آکلمايان
بر بژکینلک واردی،
کنچلک عشقه بارلیدایان
کوزلره پانجه ساراردی.

او ایکی عصر اولک
چورومش خیانی یاشایوردی،
نیم قلبدنه یاربک دوی
أملری طاشیوردی...

اوبکا سوزلره ایکلدی،
بن اوبکا آکلتم کولر کدن،
لاکن دیکلمک نه، نه بن،
سسزنی یالکز دیوار دیکلدی.

اوبکا، بن اوبکا، بربرمنه باقدی،
بو یانقنده نه اوز قددی!

علی محتار

و حربه ترغیب ایله . خلقه برودت مقتضی
اولمده اظهار ایچه . اوله که ریم هر ایشنده
معین ناصرک اوله . شرع مطهریه غایت الغایه
تثبت ایله بن و زنه ارمله سن . بویه
حرکتلر اولدنده دشمن دین مضحل اوله جفته
اشتباه یوقدر . بنوصیحتی ورد زبان ایله .
اصلا خاطر دین حیقارمه ، نیم سودیکم نیم
جانم .

فقط اوجونخی احمدک نظر نده بو مریو-
طبتک ، و بو صمیمیتکده هیچ تأثیری
اولمادی . باطرونه عصبانیتک شخصه وسلطنته
ضرر ایرات ایدم چکنی آکلار آکلماز ،
برکیجه « نیم روح » دیبه خطاب ایله دیک
ابراهیم باشایی ، بوتون وکلا ایله برلکه
قانی آراسنده بوغدوردی ، بیروح نشرلینی
اوکوز آراپه سنه دولدورتارک ، سلطان
احمد میدانته طوبالانان عاصیبرک اوکارینه
آتیورددی ...

بو یوک آله

احمد رفیع

آرتق پادشاهک قیزلر آغاسنده هیچ
بر مال ، هیچ بر ثروت بیراقدیرمابه جفته
شبهه یوقدی . نتکیم اوله پلیدی . دکل یالکز
قیزلر آغاسنک اموالی ، حتی جاریلرینک
بیله آرقه لرنده کی اثوابدن باشقه آنحق ایکی
قات اثوابلرینی بیراقدیردی ، قصورینک ضبط
ایدلمه سنی امر ایتدی .

حکیم باشی زاده علی بکه بو وظیفه نی ایفا
ایلمه سی یاجین یازیلان حکمده عیناً شو
سطرلر واردی :

« سابقادار السعادت آغایی اولان سلیمانک مأمور
اولدوغک اوزره جزاسن ترتیب و اموال
واشیان تحریر و دفتر مزبورک سرمقنوعی
ایله اشایی دفترین رکاب همایونه اوسال
ایلمه سن . لکن ذکر اولان دفترده مزبور
سلیمانک جواری و طواشی خدامنک اولق
اوزره اشیاء کثیره تحریر اولغله اشو امر
شریفم وصولنده مزبور سلیمانک اوسال اولان
دفترده مسطورالاسم اولان جواری و طواشیانک
اوزلرنده اولان کیم لیسالرندن ماعدا
آلتون و جواهره متعلق بر نسته ویرلموب
آنحق ایکیشر قات کیم لیسالرندن ماعداسنی
بالجمله اخذ و قبض و مقبوضک اولان اشیا
بو طرفه نقلی متعسر اولان یوک و بیانییه
متعلق قبا اشایی اولطرنده معرفت شرعیه
دکر بها ایله فروخت ایدوب الخ... » .

اوجونخی احمدک بوظلمی ، متعاقب ظلملری
یاشنده بنه برشی دکلادی . بالاخره صدارت
مقامی احراز ایدن نوشهرلی ابراهیم باشا ،
اونک نظر نده هرشیدن مقدس ، وهرشیدن
محترمدی . مثلاً بر خط همایوننده شویله
یازمشدی :

« نیم دنیاو آخرت دوستم اولان ابراهیم
و وزیرم . سنی باره تعالی نک وحدانیتیه امانت
ایلدیم . هر حالده توفیق علیه من سکا رهبری
طریق ایلمه سن . آمین یاجیب المسائلین .
جنسک مقتضی اولدنده حکیمان و دلیرانه
حرکتدن آریلمه . جنود اسلامی جنک

آچهنی ، دفتردار وکیلنه تسلیم ایتدیکه ،
حرکت ایدمه چکی امر اولندی .

سلیمان آغا بارلری تعیین ایدیلن زمانده
تسلیم ایدمده . فقط کوردوکی اجبار اوزونه
بیک کیسه رومینک یدییوز الی کیسه سنی
وپردی . کیرییه ایکی یوز الی کیسه رومی
قالدی .

سلیمان آغابوغاز حصارینه یعنی خناق قلعه یه
کیدم چک ، اووادن اعزام ایدیله چکی محله
حرکت ایدم چکدی . فقط اوجونخی احمد ،
ایکی یوز الی کیسه رومی بی آمادگیه ، پیشنی
بردرلو بر اقبورددی . نهایت تکرار بر حکم
یازیلدی . ایکی یوز الی کیسه سنی تسلیم ایدنجیه
قادر بوغاز حصارنده توقیف ایدلمی امر
اولندی .

سلیمان آغاک استانبولده نه قادر اشایی
قالدیه ، کمالاً صایتلیدی . حتی معنی رکاب
ایلمدنده زورله باره تحصیل ایدلیدی . نهایت
سلیمان آغا ، متباق ایکی یوز الی کیسه سنی ده
ویره رک (مصر) نه کیسه یه موفق اولدی .
فقط مسئله یالکز بونکله ده قاللادی .
قیزلر آغایی سلیمان آغا (مصر) دده
راحت بیرایلمادی . نهایت قتلته قرار ویر-
یلدی . اوزمانلر درگاه معلا قوجی باشیلرندن
اولان حکیم باشی زاده علی بک ، سلیمان آغاک
قتله مأمور اولدی .

علی بک وظیفه سنی ایفا ایتدی . سلیمان
آغاک نه قادر اشایی قاللشمه ، هینتی
یازدیردی . کلاه سی ایله برابر دفترنی اوجونخی
احمد قدیم ایتدی . فقط بوده کافی دکلادی .
اوجونخی احمد بارایه و اشیایه سوک درجه
دوشکوندی . حتی عینی معاملاتی ، بالاخره ،
سلیمان آغاک قتلته سبب اولان داماد علی
باشا حقتده ده نطابق ایلمه شدی . نتکیم ،
علی باشانک غایت قیمتی کتابلری بولوندوغنی
خبر آلمشدی . کنابلر علی باشا طرفندن
وقف ایدلمشدی . اوجونخی احمد ، شعر ،
فلسفه و تاریخ کتابلری « اکاذیب ایله مالی »
اولدوغنی جهته وقف ایدلملری جائز اولمادیغنه
داثر دورینک دیاکار شیخ الاسلامنه قنوی
یازدیراق اونلری بیله ضبط ایلمه شدی .